

KÖZMŰVELŐDÉS.

Az erdélyi róm. kath. irodalmi társulat heti közlönye.

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON.

Előfizetési díjak:		A társulat minden rendű tagjai	A lap szellemi részét illető cikkeket a szer-
Egészévre — — — — —	8 kor.	a lapot tagdíjajukért kapják.	kesztősegnek, az előfizetési pénzek a pénz-
Félévre — — — — —	4 „	—	tári, — az esetleges reklamációk pedig
Negyévére — — — — —	2 „	Kéziratokat nem adunk vissza.	kiadóhivatatainak küldendők.

Főpásztori körlevél.

Megható látványt nyújtott Szilveszter éjjele, midőn az egész föld kerekiségén megkondultak a harangok és az Ur oltárához léptek az egyház főpásztorai és papjai, hogy az elhaló század utolsó évének első pillanataiban hálát mondjanak az Urnak, mert „*úgy szerette Isten a világot, hogy az ő elsőszülött fiát adá, hogy mindaz, ki ő benne hisz, el ne vesszen, hanem örök élete legyen.*“ (Ján 3. 16.)

Midőn az Isten fia, a végtelen szeretet és irgalom, 1900 év előtt első ízben leszállott, tette azt egész csöndesen, „*leszáll mint az eső a gyapjura és mint az esőcseppek a földre.*“ (Zsolt. 71. 6.) Senki sem tudott ama boldog pillanatról, csak szűz anyja Mária és nevelő atyja József és azután a szegény pásztorok. A végtelen szeretet, ki nem azért jött, hogy megítélje, hanem azért, hogy üdvözítse a világot, határtalan alázattal akart köztünk megjelenni és bámulatos szerénység és szelidséggel mintegy könyörögni szeretetünkért.

Most azonban, midőn megültük eljövételének 19 százados évfordulóját, illet, hogy az éjjeli csöndet a mi öröm- és hálaénekünk hassa át és az ég angyalaival egyesülve fennen hangoztassuk: „*Méltó a bárány, ki megöletett, hogy erőt és istenséget, bölcsességet és erősséget, tiszteletet, dicsőséget és áldást vegyen.* (Apoc. 5. 12.) *Az örökkévalóság halhatatlan és láthatatlan királyának, az egyedül való Istennek pedig tisztelet és dicsőség mindörökkön örökké.*“ (1. Tim. 1, 17.)

Valóban magasztosabban nem kezdhettük ezen utolsó évet és magasztosabban nem fogjuk kezdhetni a jövő Szilveszter éjjelén az új század elsőévet, mint éjjeli sz. miseáldozattal, mert a sz. mise magában is a legfönségesebb ténykedés, de egyszerű szemeink elé állítja titokszerű módon Megváltónk egész életének összes titkait, születésétől

kezdvé haláláig és dicső feltámadásáig. Jobban mondva ugyanazon megdicsőült Megváltónk leszáll hozzánk, hogy a mostan élők vigaszára megújítsa életének titkait.

Én ama szent éjjelen Kolozsvárott mutattam be a sz. miseáldozatot és pedig főpásztori kötelességem szerint egyházmegyéim minden egyes hívért; szívem összes áhitatával kértem az irgalmasság atyját, terjeszse ki áldását egyházmegyéim minden egyes lakójára, ne engedjen azok közül csak egyet is elveszni, mert minden egyesnek lévén főpásztor, életem, eróm, egészségem, időm, imádságom, szenvedésem, mindenem minden egyesé és sz. Pállal „*mindenki szolgájává tettem magamat, hogy annál többeket nyerjek meg.*“ (1 Kor. 9. 19.)

XIII. Leó szentséges atyánk akarja, hogy az egész keresztény világ Jézus Krisztus 19-ik százados jubileumát ülje meg egy egész éven át és belátjuk, hogy ez nagyon rendén vagyon; mert ha már egy földi fejedelem jubileumát megüli a hálás nemzet több hónapon át, a királyok királyáét illik megülni egy egész évig tartó folytonos ünneplések által.

E célból nevezte sz. Atyánk az 1900-ik évet **Szent évnék**, hogy szent legyen az előttünk és örökre emlékezetes, de egyszersmind, hogy komolyan törekedjünk a kellő életszentségre, nagy lelkiismeretességgel kerülve a rosszat és szeretetből megcselekedve a jót, hogy ezáltal hasonlókká legyünk mennyei Atyánkhoz, ki szent, — hasonlókká legyünk Jézus Krisztushoz, ki méltán mondható magáról: „*ki feddhet meg engem közöletek a bűnről?*“ (Ján. 8. 46.)

A mire e szent évben különösen kell törekednünk, az, hogy Jézus Krisztust, a világ üdvét, az emberi szívnek, a családnak, az egész társadalomnak egyedüli boldogítóját, minél jobban megismerjük, forróbban szeressük és vele mint elsőszülött testvérünkkel a legbensőbb viszonyban éljünk.

Tudjuk, hogy eljövetele előtt az egész világ „sötétségben és a halál árnyékában volt.” (Luk. 1. 79.) Nagy sötétség volt az elmékben és nagy hideg a szívekben; a legundokabb vétkek özöne a pokol előcsarnokává tették az egész földet; de midőn leszállott az égből az Isten fia és megjelent köztünk emberi alakban, vele felszállott az igazság napja és lett világosság az elmékben és lett meleg a szívekben és mintegy varázsütésre átalakult a világ, az erkölcsök megszilárdultak, a törvények átalakultak, a vad szenvedélyek legyőzettek és a népek között és a családokban támadt boldogabb, békésebb élet.

Érezzük is, hogy ennek így kellett lennie, mert ha leszáll a végtelen boldogság, az csak boldogságot teremthet; ha leszáll az élet, annak nyomaiban csak élet fakadhat és ha a világ befogadta volna szeretettel az Üdvözítőt, akkor az a mennyország előcsarnokává lett volna.

Legyünk halásak Jézus Krisztus és egyháza iránt és valljuk meg, hogy a mi jó vagyunk köztünk, az mind az ő műve, a mi pedig rossz, azt emberek okozták gonoszságuk által.

Jézus Krisztusnak köszönhetjük, hogy van fogalmunk az ember méltóságáról és mennyei rendeltetésünkről; hogy megnyílt fölöttünk az ég és összes törekvésünk már nincsen többé a földre irányozva, hanem a mennyország véghetetlen boldogságára; neki köszönhetjük, hogy az emberiség színjava hódolattal borul le az egy igaz Isten előtt és azt igazságban, akár az élet áldozatával is tiszteli; hogy a szívekben és családokban lassanként eltűnt a gaz és virulnak a legszebb erények virágai. Neki köszönhetjük, hogy van családi élet, melyben minden tagnak meg vannak szent jogai és kötelmei és még az utolsó cseléd is családtag számba megy; hogy van egységes, szent és felbonthatatlan házasság, melyen egyedül fejlődhetik a boldog családi élet. Neki köszönhetjük, hogy vannak irgalmassági cselekedetek és intézetek, melyek a testi és lelki nyomor minden nemeit gyöngédséggel felkarolják. Neki köszönhetjük, hogy van rendezett társadalom, melynek tagjai nem csak adófizető tömeg, de az egyenlőség, szabadság szent jogaival felruházva; hogy megszűnt a rabszolgaság és zsarnokság és családi viszony támadt a fejedelem és alattvaló között és hogy fejedelmek és kormányok végre eljutottak annak tudatára, hogy nem a nép van itt ő miattuk, hanem ők a nép miatt, hogy azt isteni hatalommal ellátva igazsággal és szeretettel vezessék a lehető legnagyobb boldogságra.

Ezt így rendezte az Isten fia, Jézus Krisztus és addig lesznek boldogok állapotaink, míg az igazság napjának nyitva állanak a szívek, a családok és a társadalom. Mihelyt elzárjuk szívünket tőle, támadni fog ismét sötétség, hidegség, szívtelenség, zsarnokság, rabszolgaság, elnyomatás: pokoli élet.

Hiszen már is nyögve, keseregve érezzük, hogy másképp vagyunk minden, mint a hogy Jézus Krisztus rendezte; de ennek egyesegyedül az Istentől elpártolt emberek az okai. A ki távozik az élettől, boldogságtól, áldástól, annak természetszerűen csak halál, boldogtalanság és átok juthat és az olyan csak boldogtalanságot és átkot hozhat környezetére.

Tanuskodik mindezek mellett a mi kedves hazánk, Magyarország, mely ez évben 9 százados évfordulóját üli annak, hogy katolikus királysággá lett. — Augusztus 15-én lesz 900 éve, hogy Sz. István királyunk megkoronáztatott és egész országot és népét Jézus Krisztus családjába az egyedül üdvözítő kath. Anyaszentegyházba kebelezte.

Tudjuk a történelemből, hogy mi volt a magyar kezdetben és hogy eddigi kalandos pogány életmódja mellett már rég elpusztult volna a földszinéről, mint elvesztek a többi hozzá hasonló népek.

Látta sz. királyunk maga körül a többi népeket, kik Jézus Krisztus vallásában szép fejlődésnek indultak és a legszebb erényekben tündököltek. Megértette, hogy ugyanazon Jézus Krisztus vallása lesz egyedül képes ama nagy lelki kincseket felszínre hozni és megőrizni, melyek a magyar nép szívében rejlenek, hogy ezen vallás egyedül lesz képes megvédeni a becsületességet, ártatlanságot, hűséget, erényt és a család szentélyét és boldogságát, egyedül lesz képes megfékezni a szív tilos vágyait és a magyarnak vadságra hajlandó természetét: azért arra törekedett mindenek előtt, hogy Jézus Krisztus vallását szeliden beoltsa magyarjainak szívébe és sikerült is ez oly annyira, hogy rövid idő múlva a magyar nép egy boldog keresztény családot alkotott, mely királyáért, hazájáért és minden szent ügyért vérét, életét volt kész odaáldozni.

Adott ezen boldog, tejjel, mézzel folyó ország nemsokára elsőrendű szenteket az égnek, állított a harctérre bámulatra méltó hősokeket, teremtett dicső államférfiakat, kik az országot sz. István alaptörvényei szerint 900 éven át tovább terelték, tiszteletré és becsületre méltóvá tevén azt Európa többi méltó országai között.

Mindezeket főképp annak köszönhetjük, hogy Jézus Krisztus kezdett uralkodni közöttünk; a jö-

vőben is csak addig fogunk boldogul fennállani, míg az ő vallása, melyet hirdet az Anyaszentegyház, élni fog szívünkben; mert írva vagyon: „*én ösmerem juhaimat és ők követnek engem, és örök életet adok nekik és nem vesznek el soha és senki sem ragadja ki őket kezemből.*“ (Ján. 10, 28.) — írva vagyon az is: „*Uram, a kik ellávoznak tőled, azok elvesznek.*“ (Zsolt. 22. 27).

Becsüljük mindenek fölött vallásunkat és egyházunkat, melynek tagjaivá lettünk; mert ez egyedüli országa és családja Jézus Krisztusnak; ennek van egyedül isteni eredete és egyedül vezet Istenhez. Ő őrizte meg egyedül változhatatlanul Krisztus összes tanítását; ő őrizte meg a szentségeket és kiválóan Jézus Krisztus valódi jelenlétét a legméltozóságosabb oltáriszentségben. Itt ezen szentségben találkozzunk leginkább Jézus Krisztussal, az áldás és kegyelem egyedüli forrásával és jövődő bíránkkal, ki meg fog menteni minket az ítélet nagy napján, ha az életben hűen maradtunk ő hozzá hitben, reményben, szeretetben és parancsainak megtartásában.

Legyen ezen szent évben e nagy Szentségre terelve minden figyelmünk és áhítatunk; ennek előmozdítására elrendelem a következőket:

1) Minden hónap első vasárnapján oltáriszentség kitételével tartsák a szent misét. A collecták közé vegyék be a Jézus Szentséges Szívéről való oratiót a „Miserebitur“ votív miséből. Szent mise után fennszóval imádkozzák a „Főljánló imádságot Jézus Szentséges Szívéhez,“ a mint az az 1899. évi VI. sz. körlevélben közölve van.

2) Minden hó első vasárnapján a délutáni vecsernye alkalmával mondják el a sz. olvasó harmadrészt (5. tized) a Jézus Szentséges Szívének litániájával, utána a Jézus Szíve Társulatának könyvecskéjéből a megkérlelő könyörgést Jézus Szentséges Szívéhez. — A vecsernyét azonban a városokban ne mindjárt ebéd után (kora délután), hanem este felé tartsák a keresztény tanítás (catechesis) előtt vagy után.

3) Az Úr ünnepein (festis Dni) mint az I. vasárnapokon (1 pont).

4) Május és október havában minden nap tartanak este felé különösebb fényvel isteni tiszteletet hazánk Nagyasszonyának tiszteletére.

5) A boldogságos Szűz és szent István király ünnepén mondják el az 5 tizedes szent olvasót az „Emlékezzél“ könyörgéssel. Ajánlják föl ezt egyházunkért és hazánkért.

6) Pünkösöd-ünnepén a csik-somlyói, Nagy-Boldogasszony napján (aug. 15.) az esztergomi és a kolozsvári kegyelmes kép előtt (piaristák templomában), aug. 20-dikán Szent István csodálatos jobb keze tiszteletére Budavárában minél többen jelenjenek meg. Aug. 15. és 20. napjain lobogózzák fel házaikat. Kívánatos, hogy az ünnepies istentiszteletre a katonai és polgári hatóságok külön is meghívassanak.

7) A szent évben rendezendő iskolai ünnepélyekre, és a Rómába induló nagy zarándoklatra már most hívom fel t. papjainak figyelmét; de ezekről legközelebb tüzetesebben is szólni fogok.

8) Nagyon szép gondolat az, hogy a templomok falai mellé, vagy a templom előtti téren ez év folyamán kő- vagy fakeresztek állíttassanak fel ezen felirással: *Christus Jesus Homo Deus Vivit, Regnat, Imperat.* Vagy rövidebben: „Christus vivit, Christus regnat, Christus imperat.“

II. A jubilaumi bucsu elnyerésének föltételeire és módzataira nézve, melyekről hogy alaposan tájékozhatatók hivatkozunk, előbb ismételt és figyelmesen át kell olvasnotok Szentséges Atyánknak erre vonatkozó rendeleteit (1899. évi VI. és XI. sz. körl. 41. és 85. II.) — a következőket tartottam szükségesnek megállapítani:

1. Teljes búcsúban részesülhetnek mindazok, a kik áhítatos szándékkal Rómába zarándokolnak, igaz bűnbánattal meggyónnak, a szent áldozásban részesülnek, szent Péter és Sz. Pál, lateráni szent János és a városban lévő Maria Maggiore bazilikát naponként tíz napon át, avagy az apostoli gyónató atyától nyert fölmentés esetén három napon át ájtatosan látogatják, továbbá ha az egyház fölmagasztalásáért, az eretnekségek kiirtásáért, a keresztény fejedelmek egyetértéséért és a keresztény nép jólétéért buzgó lélekkel imádkoznak.

2. Hogyha valaki teljességgel képtelen Rómába utazni, akár mivel szerzetes vagy fogoly, akár mivel beteg vagy hetven évnél idősebb, — az szintén két ízben részesülhet e szent esztendőre kihirdetett teljes búcsúban, ha töredelmes szívvel gyónik és áldozik és az anyaszentegyház szándékára, a mint azt az 1. pontban részleteztük, buzgón imádkozik. Szükséges azonban, hogy a római zarándokút és a szent bazilikák látogatásai helyett bizonyos jó cselekedeteket végezzenek, a melyekre nézve a következőket határozzuk:

A) Az apácák, bármilyen néven neveztessenek,

bennlakó növendékeikkel és cselédjeikkel együtt a zárandoklás helyett kilenc napi ájtatosságot végezzenek a következő módon:

a) Mindennap hallgassanak az oltáriszentség kitétele mellett bemutatott énekes vagy csendes szent misét, a mely után imádkozzák Jézus Szentséges Szívéhez a fölajánló imádságot (1899. VI. sz. körlevél). — Az ájtatosság „Veni Sancte”-vel kezdődjék.

b) Az ebéd utáni szentségimádás alatt egynek előimádkozásával mondják el Jézus Szentséges Szívének jóváhagyott litániáját.

c) Este felé 4 és 6 óra között, vagy a mint alkalmasabb, az oltáriszentség kitétele mellett imádkozzák az öt tizedes szent olvasót, a lorettói litániát, a szent Bernárd-féle és a szent Józsefhez intézett könyörgéseket.

d) A kilencedik napon töredelmes [szent gyóntást végezzenek, a midőn gyóntatóikat a joghatósággal ellátott papok közül szabadon választthatják.

e) A tizedik napon szent mise közben a miséző pap kezéből fogadják a szent áldozást. Szent mise után az oltáriszentség kitétele mellett a „Te Deum”-ot énekelik, a melyhez csatolt imádság után külön záradékkal a pápáért és királyért való könyörgést is végézzék. Erre a „Tantum ergo” és „Genitori” versszakok énekelése után az oltáriszentséggel áldást adjanak.

A ki ezeken fölül a töredelemnek egyéb cselekedeteit is végezni kívánja, törekvése, ha egyébként szabályaikkal és a házi renddel megegyezik, csak dicséretet érdemel.

Ugyanezeket szabom ki arra az esetre is, a midőn másod ízben kívánják a teljes búcsút elnyerni, csakhogy ekkor már lelkiatyjukat nem választthatják szabadon.

E szabadsággal ugyanis csupán akkor bírnak, a midőn a jubileumi búcsú megnyerése végett való gyónásukat első ízben végezik.

B) A kiknek pedig nem a szerzetesi kötelék, hanem egyéb ok miatt lehetetlen Rómába zárandokolniok, mivel foglyok, betegek, avagy aggastyánok; azokra nézve a gyóntató atyákra hagyom, hogy a zárandoklás és a bazilikák látogatása helyett nekik egyéb jó cselekedeteket és ájtatosságokat jelöljenek. Ajánlom azonban a templomok, a kápolnák, kereszt vagy kép ismételt látogatását összekötve az ájtatos imádsággal; ajánlom a szent olvasó és

a jóváhagyott litániák ismételt imádkozását (ilyenek Jézus Szentséges Szívének, nevének, és a boldogságos Szűznek lorettói letenyéje); fölemlitem a böjtot és alamizsnálkodást, továbbá a boldogságos Szűz csik-somlyói és kolozsvári kegyelmes képeihez való zárandoklást.

Kelt Károlyfehérvárt, 1900. év jan. 22-én.

† *Gusztáv Károly.*
erdélyi püspök.

Keresztény latin és görög szerzők a középiskolában. *)

Immár harmadizben szólalok föl e tárgyban másfél év alatt; de az eszme olyan termékeny, és kivitele a kezdet nehézségeinek dacára is oly kívánatos, hogy az ide vonatkozó eszmecsere parancsoló szükség gyanánt lép föl.

A mult, székelyudvarhelyi kongresszuson nyílt és határozott ígéretet tettem arra nézve, hogy a kolozsvári r. k. főgymnasium tanárkara egy teljes gyűjteményt fog bemutatni a jövő, gyulafehérvári kongresszuson. Az idő elérkezett, a gyűjtemény elkészült. De mivel időközben az eszme kissé kitágult, azért még némi teendő vár ránk. A gyűjteményt itt nem mutathatom be. A tárgyalás módjára és az irányító eszmékre nézve nagyrészt fölvilágosítással szolgálhat az, a mit e tárgyban a kolozsvári r. k. főgymnasium mult évi Ertesítőjében közöltem. A teljes tervezeteket a következőkben van szerencsém előterjeszteni.

A mit célunk, az nem egyéb, mint egy rendkívüli lelki és tanulmányi haszonnal kecsegtető magánolvasmány latin és görög nyelven. Ez a magánolvasmány tisztán keresztény latin és görög szerzők műveiből állittatik össze. Latin egyházi költők, latin és görög egyházi írók, latin és görög nyelvű keresztény történetírók szolgáltatják olvasmányaink anyagát.

A latin egyházi költészet olyan gazdag. Ifjaink a szent mise alatt sokat elénekelnek remek termékeiből. De mondjuk meg őszintén, hogy alig-alig jut valakinek eszébe a szöveg értelmét is megmagyarázni az ifjaknak, és ezeket a költeményeket úgy fejtegetni, mint teszem azt Horatiusnak egy ódáját. A „Pange lingua gloriosi corporis mysterium” gyönyörű dallamát és szavait ifjaink kivétel nélkül tudják; de a szavak értelméről hány adott magának számot? Szavakat énekeljünk értelem nélkül? Hogy szóljon igazán a szívünk-höz a legszebb dallam, ha nem értjük a szöveget? Ezért kell nekünk részben a hittani órákon magyaráznunk, részben szoros házi olvasmányként kezelnünk a latin hymnológiát. A tárgy megválasztását meghatározza az, vajjon az illető éneket énekelik-e ifjaink és vajjon kapcsolatba hozható-e akár latin, akár magyar irodalmi tanulmányainkkal. E tekintetben a régi magyar nyelvemlékek kezdetleges fordításai és a reformáció korában erősebb fejlődésnek induló, de a régi latin egyházi költészetten alapuló magyar egyházi költészetnek termékei lesznek a mértékadók. A fölvelk itt: hogy értsék és érezzék át az ifjak, a mit énekelnek; és hogy a fejlődő magyar egyházi költészet eredeti forrásaira tudják visszavezetni.

A költészetnél azonban fölmerül egy másik kérdés is. Csodálkozva nézem a költészeti oktatást, és a bibliai költészetnek csak csekély nyomait látom abban. Pedig a zsoltárok, Jeremiás siralmi és Sirák fiának bölcsessége bármely nemzet hasonló nemű költőtermékeivel vetekszik. Miért ne adnánk ifjaink kezébe ezekből, hogy fordítsák és tanulmányozzák?

*) Az 1899. évi tanári kongresszusból.

Hazai latin költészetünk szintén belevonandó költői olvasmányainkba. Ha ezt tesszük, akkor Janus Pannonius nem marad többé pusztán név és Révai Miklós Latinái nem szenvednek meg nem érdemelt mellőzést.

A latin hymnologia, a biblikus költészet és a hazai latin költészet válogatott termékeiből állana tehát elő költői olvasmányunk.

Ezt kísérí a prózai olvasmány. Hangsúlyozandó, hogy itt minden mellőzendő, a mi szorosan vett theologiai vagy bölcseseti fejtegetés. Tanulságos elbeszélő részletek, a vértanúk és szentek élete, az Isten dicsőségét és az emberi erkölcös nagyságát, a természet szépségét és általában az élet ideális javait hirdető műrészleteket kell itt összeválogatni.

De döntő itt a nemzeti szempont is, Hazai latin történetirőink számtalan, minden tekintetben rendkívül tanulságos olvasmányt nyújthatnak. Figyelemmel lehetünk a külföldi krónikásoknak ránk vonatkozó jellemzéseire és elbeszéléseire, sőt egy-egy kiváló viágtörténelmi alaknak, pl. Nagy-Károlynak jellemzésére is.

A költői és prózai olvasmányok alapját pedig egyszerűsített Lhomond-féle biblikus elbeszélések képeznek, melyek egyúttal kitűnő latin beszédgyakorlatok is szolgálhatnak.

Ezen elvek alapján állítsuk össze immár latin olvasókönyvünk tartalmát.

I. Költészet.

1. Bibliai történetek.

A világ teremtése. Az ember teremtése és bűnbeesése. Kain és Abel. Noe bárkája. Abraham. Mózes szülése. Mózes halála. Sámson története. Dávid és Goliath. Salamon ítélete. Eszther története. A Machabeusok. Az Udvözítő születése.

2. Bibliai költészet.

Az I. II. VI. XIII. XXX. XLV. L. LXX. CIX. CXII. CXXVI. zsoltárok. A B. Szűz Magnificatja. Szemelvények Jeremiásból. Szemelvények Jézus Sirák fia könyvéből.

4. Hazai latin költészet.

Janus Pannonius egy-két költeménye. Révai M. egy költeménye.

3. Latin hymnologia.

Lucis creator optime. Creator alme siderem. Jesu redemptor omnium. Andi benigne conditor. Vexilla regis prodeunt. Alleluja, alleluja, o filii et filiae. Veni creator spiritus. Pange lingua gloriosi. Ave maris stella. Alma redemptoris mater. Ave regina coelorum. Regina coeli laetare. Salve regina. Stabat mater. Dies irae, dies illa. Lauda Sion.

Ezen költői olvasmányok egy külön kis kötetet képezhetnek a biblikus prózai olvasmányokkal együtt.

II. Próza.

Egyházi írások.

Szent Pál az arcaopág előtt. Minucius Felix; Séta a tengerpartján. Tertullianus; Buzdítás a vértanúkhoz. Szent Achatius vértanú halála. Szent Afra vértanúsága. Szent Cyprian; Öröm és szomorúság. Lactantius; A világegyetem az ember számára van teremtve. Szent Ambrus; A tenger. Sz. Leo; B-széd Sz. Péterről és Sz. Pátról. Sz. Beruát; Beszéd a keresztény háború érdekében Kempia Tamás; Az ember életnyomorúsága; a keresztény szeretet. Sz. Agoston utol-

só lelki harcai és megtérése. N. Szent Gergely. Róma története.

2. Hazai történetirők.

Béla Király névtelen jegyzőjéből a IV. fejezet, mely Árpád vezérről szól (Szabó 21—23.) Rogerius mester Siralmas énekéből a 28. fejezet, mely Béla királynak a tatárokkal vívott szerencsétlen csatájáról szól. Kézai Simon mester krónikájából a konstantinápolyi háború és Botond bajvivása (Szabó 55—56.), v. László háborúja Ottokárral (Szabó 80—83) Sz. István nagyobb legendájából Sz. István vallásossága (Szabó, Emlékiratok XI. 13. 14.) Sz. Imre legendájából Sz. Imre esőkjai (Szabó u. ott. 41.) Sz. Gellért legendájából a Csanád monda, v. pedig Gellért korbóló beszéde Ába királyhoz (Szabó u. ott. 77—79.) Sz. László legendájából Sz. László jellemzése (Szabó u. ott. 94—96.) Küküllői János; Nagy Lajos jellemzése. Bonfiniotti Mátyás jellemzése. Istvánfőből Zrinyi balála Szigetvárott (Vidorich fordításában 547—549.)

3. Külföldi történetirők.

Casus S. Galli rövidítve és összevonva. Freisingeni Ottó jellemzése a magyarokról. Eginhard; N. Károly jellemzése.

Ezek a prózai olvasmányok szintén egy külön kis kötetet képezhetnek.

Görög olvasmányul szolgálhatna a jelesebb ifjaknak Nazianzi Sz. Gergely beszéde Sz. Vazulról.

Ime ez mindaz, a mit a szőnyegen forgó tárgyról elő akartunk terjeszteni. A tervezet bézágossága és itt-ott következetlensége dacára is sikerrel kecsegtet, csak kellő módon ellenőrizzük az olvasmányt és tárgyaltassuk azt. A hit-tani órái és az önképzőkörben is gondoskodjunk arról, hogy az ifjak a magánolvasmányhoz a kellő előkészítést megkapják.

Erdélyi Károly dr.

KISEBB KÖZLEMÉNYEK.

A legújabb községi Hitelszövetkezet.

Nehéz idők járnak a szegény székelyre. Nyomja, préseli a nyomor sulya, iszonyatos erővel. — Huzának is ki alóla sok jóakaróink, ha oly könnyen menne de biz' azzal sok a baj. Ezen a sok bajon akart segíteni a magas kormány által is, hogy a téli tanítások által a népet jobblétre vezéreltesse. A vármegyénk községeibe kiküldött tanítók, megbízatusuknak derekasan meg is feleltek, s ha működésük nyomát egyszersmind a siker is kíséri, ez a legszebb bizonyítványa a lelkes odaadásnak, de egyúttal némi lelki honorárium is a nehéz munkának.

A sikerek egyikéről kívánok ezúttal megemlékezni, de szándékom e lapok hasábjain szóvá tenni majd a többieket is.

Lakatos Mihály felsőnépiskolai tanár eredményes tevékenységéről van szó, a kinek elhíntett igéi Csik-Szentmihály és Vacsáresi községek lakosságában termékeny talajra hullottak, s ma elmondhatja, hogy működésének első csemetéje községünkben már virágzásnak indult. Az egyesült két község lakosságának meghívása folytán január 20-án mint Csikmegyei Gazdasági Egyesület kiküldött képviselője. Csik-Szentmihályra kiszállván, az iskola épületben megalapította a „csikszentmihályi községi hitelszövetkezetet”, melynek jelenleg van 125 aláíratkozott rendes tagja, egyen-

ként 50 koronájával számítandó 160 üzletrészzel, a mi ki-
tesz összesen 8000 koronát. A tagokból 85 cskszentmihályi
és ajnád, kiknek üzletrésze 109, 39 vacsáresi 49 üzletrészzel
1 szépvízi 2 üzletrészzel. Az alapszabályok szerint a szö-
vetkezet működése Szentmihály székhelyi el csak Vacsáresi és
Szépvíz szomszédos községekre terjedhet ki, s egyelőre 12
évre szervezetett. Az aláírt üzletrészek heti 20 fillé-
res részletekben 5 év alatt fizetendőek le s beállási díjjal
személyenkint 50 fillér előre lerovandó. A 12 személyben
megállapított igazgatóságba beválasztottak a következő 11
tag: Jakab Lajos, Ladó Péter, új. Szakállai Ferenc, Petres
Ignác, Koncz József, Csáki Albert, Sipos Péter, Rác
Albert, Dobos Dénes, Tódor Félix és Péter János. A fellyelgő
bizottságba Lázár László, Buzás Albert és Koncz Károly.

Az alapszabályok letárgyalásával, az igazgatósági és
fellyelgő bizottsági tagok megválasztásával az alakuló gyűlés
tárgysorozata ki léven merítve, Lakatos Mihály lelkész sza-
vakkal s azon kívánsággal zárta be az alakuló gyűlést, hogy
a megalkotott szövetkezet a részt vevő községek anyagi és
erkölcsi érdekeinek előmozdítására számos éven keresztül vi-
rágozzék. Erre Jakab Lajos alesperes plebános mondott kö-
szönetet Lakatos Mihálynak szíves fáradozásáért.

A gyűlés végeztével összeült az igazgatóság, s mega-
akulván, előkévé Jakab Lajost választotta, és meg je-
gyelőnek Dobos Dénes községi tanitót nevezte ki. Az igazgató-
ság intézkedéseiből megemlítendő, hogy a szövetkezet pénz-
táruokává Bartis Lajos kántor-tanitót, könyvelőjévé Buzás Já-
nos községi tanitót választotta meg, egyelőre 100—100 ko-
rona díjazással. A szövetkezet helyisége újabb intézkedésig
a szentmihályi iskola-épület, s működési ideje hete kén a
szombati iskolai szünetnap. A szövetkezet ügyében teendő to-
vábbi lépésekben Lakatos Mihály tanár a következő napon
is nagyszorgalommal és buzgósággal működött, úgy hogy
remélhetőleg az üzlet megkezdése most már csak pár napok
kérdése. A befizetések most azonnal meg fognak kezdődni.

Adja Isten, hogy a Lakatos Mihály tanár műve, a me-
lyért mindnyájunk hájára számíthat, valósággal legyen a
szegény székelység boldogulásának bőséges forrása!

KÜLÖNFÉLEK.

— **Püspöki konferencia.** Folyó év január
30-án püspöki konferencia volt Vaszary Kolozs bibor-
nok-hercegprimás budavári palotájában. A püspöki
tanácskozások zárt ajtók mögött tartatnak s így nyilván-
osságra csak hézagosan kerülnek. A hírlapok szerint
egyebek közt három fontos ügy fölött tanácskozott a
magas testület. A nagy nemzeti római zárandoklatot
rendező országos bizottság felterjesztése alapján ki-
mondották, hogy a nemzeti római zárandoklat Mária
havában májusban tartassék meg a bibornok herceg-
primás és még több püspök vezetése alatt. A közép-
iskolai kath. hitoktatás kérdésében a püspök urunk-
tól összeállított tanterv-tervezetet kevés módosítá-
sal elfogadta. A harmadik fontos tárgy az auto-
nomia volt, melyre nézve a tanácskozásra vonatkozó
hírekből csak annyi látszik valószínűleg igaznak, hogy
a püspöki kar a püspöki jurisdikciónak tiszteletben tar-
tása mellett az autonómia szükségességét hangsúlyozta.

— **A magyar kath. autonómiai kon-
gresszus.** A magyar katolikusok fokozott figyelmé
irányul a napokban a kath. autonómiai kongresszus
munkálatai felé. Sokat vár mindenki azon fényes tes-
tületől, a mely hivatva van egy szebb jövődönék
irányt szabni. Az elkeresztelési rendeletből a libera-
lizmus logikája szerint előállottak a keresztényellenes
egyházpolitikai törvények, a melyekkel a magyar nem-
zet elhagyva a kilencszázados kipróbált keresztény
irányt, belekerült egy problematikus szerencsétlen hely-
zetbe, mely a jövőt zavarossá, bizonytalaná teszi.
Nekünk erdélyi katolikusoknak megvan az autonó-
miánk, melynek rendkívül sokat köszönhetünk. Igaz
ugyan, hogy a mi autonómiaink különös s egyedül áll
az egész kath. egyházban, s épen azért nem egyszer
— főleg a magyarországi kath. autonómiai mozgalmak
folyamán sokszor — félre ismerték. Életrevalóságát ta-
gadni nem lehet, létrejövésének okait az erdélyi ka-
tholicizmus specialis helyzetében kell keresnünk. Fi-
gyelemmel kísérjük a nagy körülményekkel megkez-
dett és folytatott végtárgyalásokat s alkalom adtán
részletesen fogjuk azokat ismertetni. Egyelőre hírlapi
értesülések alapján úgy látjuk, hogy az autonómia
szervezetére vonatkozó és a 27 bizottság többsége
(Előadója: Hoványi Gyula dr.) és kisebbsége (Elő-
adója: Györfy Gyula dr.) által készített javaslatok
mellett még Zichy Nándor gróf pártjának és a kul-
tusztudósok (Timon Ákos dr. készítette) vannak
javaslatai. Úgy hisszük, hogy egy katolikus sincs e
hazában, a ki ne óhajtáná azt, hogy legyen autonó-
mia s épen ezért vigyázzanak magukra azok, kik ezt
megakadályozzák.

— **Primicia Csik-Szt-Imrén.** Nt. Bálint Vilmos
tordai segédlelkész, az erdélyi egyházmegyének 1900-ban
első felszentelt ifju áldozópapja Csik-Szt-Imrén 1900 január
hó 28-án mutatta be a mindenkori Istennek az első szep-
telen zsege áldozatát ft. Hosszú Ferenc szentszéki ülnök,
ker. jegyző, csik-szt-irályi plebános vezetése és több szom-
széd paptárs segédkezése mellett A jól képzett és szelid
lelkű ifju pap sz. miséjének ünnepejére — bár az rögtönzött
vala — a helybeliek, a vidékről többen és a messze kiter-
jedt családhoz tartozó rokonok minden irányból roppant
nagy számban csoportosultak össze. — Az új áldozó-paphoz
intézett, a papi élet szentségét, az ég és föld közötti köz-
vetítő hatalmát, annak örömeit és töviseit híven feltüntető
szent beszédet nagy hatással ft. Török Ferenc csikszederai
lelkész tartotta. Az új áldozópap megható pietással és kintűnő
otthonossággal végezte a sz. misét, melynek befejezője vala
az új papi áldás: megáldá a papságot, a szülőket, a kilenc
testvért és a nagyszámú rokonokat s az összes híveket Ezen
áldás varázsszerű hatása alatt az arcon alaperregő könyök
áradata jelentkezett. Sz. mise után az új áldozó-pap a jókivá-
natok megnyilatkozásait, az üdvözletek sokaságát fogadta a
plebánia lakban. Ezután a szülői háznál gazdag és teljesen
családiás, mintegy 50 teritékű örömlakoma volt az új áldozó-
pap tiszteletére, ki mindjárt a harmadik fogásnál az átértett

hála és meghatottság meleg hangján köszöntötte fel püspök Urunk ő Mellsóságát, ki e napot Isten után mindnyájunknak szerette. Isten szent kegyelme Püspök urunkkal, az új áldozó pappal és mindnyájunkkal e szép nap emlékeiből.

— **Római hírek.** Aquinában nemrég egy bíres jezsuita-anya tartott népmisztókat. Egy nap 10 előkelő fiatal hölgy jelentkezett nála. Elhatározták ugyanis maguk között, hogy mindegyikük élte egy évét Istennek ajánlja fel azon célból, hogy Isten a 10 évet csatolja a Sz. Atya, a pápa élet-éveivel, hogy ő Sztsége így megélhesse még élete századik évét. E tervüket akarták még egyszer a jezsuita atyával megbeszélni és véleményét kikérni. A jezsuita-anya meghatottan hallgatta végig a fiatal hölgyek lelkes szavait, megdicsérette önfeláldozó szeretetüket és azt ajánlotta nekik, hogy személyesen adják át ő Sztségének e küönös ajándékukat. A hölgyek nyomban meg is rajzolták közös erővel a felajánlott sorokat, remek kis borítékokat varrtak és utra keltek Róma felé. Egy reggel azután 10 mélyen lefátyolozott fekete ruhas nő kért kihallgatást. Es a Sz. Atya, kit már eleve értesítettek e különös deputációról, örömmel adta meg az engedélyt, hogy színe elé lépjenek: kedves szép jelenet játszódott le azután a trónussteremben. Ő Sztsége a legszívélyesebben fogadta a hölgyeket, sokáig eltársalgott velük, külön megáldotta őket, családjaikat, ismerőseiket és szívhez szóló szavakban esetelle előttük nemesítettük szép következményeit. Hátha a 10 Isten meghallgatja kérésüket és a mellett még meghagyja nekik a feláldozott évet... A Vatikánt és a pápát súlyos veszteség érte: meghalt Altieri herceg a nemes testőrség kapitánya. 50 évnél tovább becsülettel szolgált a pápa ügyének és védte meg annak érdekeit. Nemcsak képviselője volt az igazi, régi római arisztokraciának, hanem bámulatosan korrekt elveivel és példájával annak lelke is. Ő tartott vissza sokakat a pápa szolgálatában. Ő volt ez első, a ki megvallotta, hogy inkább éhen hal, de a „Quirinali” szolgálatába nem lép. Es ő köréje csoportosultak a fiatalok és követték törhetlen hűség-gel példáját. Es ha egy-kettő megtagadta ősi nevét és idegen bitörök táborába szegődött, Altieri vezette vissza a Vatikánba. Egy esetről még ma is sokat beszélnek Rómában. A bűtske Colonna hercegi család legidősebb tagja a Vatikán egyik legnagyobb tisztjét öröklé. Az utolsó időben történt, hogy az apa egyike volt a Vatikán leghívebb embereinek, a fiatal Colonna pedig, a fiú, Margit olasz királyné szolgálatába szegődött. Az apa ott szerette volna látni fiát, a hol nagy elődei is voltak, a pápánál. De hát „a Vatikánba és a Quirinalisba nem egy és ugyanazon lépcsők vezetnek fel” — szokta volt mondani a Sz. Atya. De egy s é p napon mégis esik a pápánál kért kihallgatást a fiatal Colonna, mert szakítani akar a Quirinalissal. Ki vitte e lépcsőre? Altieri herceg, a véu katoná, a ki sirt örömeiben, mikor a pápai testőrök kardját nyomta a fiatal Colonna markába. Es ez a véu katoná, Altieri herceg, kiténuó katolikus volt. Ő a ki annyi csatában győztesen forgatta a pápa ügyéért a fegyvert, a nagyobb ünnepeken összegyűjtötte a római arisztokraciát és gyertyával a kezükben felvonultak az Oltárszentség elé és tartották meg az egy órai szentséglátogatást. Mint igaz katoná és katolikus halt meg, elbúcsúva attól a zászlótól, melyért annyit áldozott. Végrendeletében meghagyta, hogy a kapucinusok csuhájában temessék el. Közében keresztet és rózsafüzért tartott.

— **Halálozás.** Öszinte részvételt vetünk és közöljük a következő gyászjelentést: „Hilbi Gá. Domokosné, nagyajtai Cseréy Ilona és gyermekei: Ilona, Maria és Elza; az elhunytjának testvérei: néhai Gál Klára marosvásárhelyi. Konez Elekné gyermekei: Margit, Gizella, Domokos és Viktor; Gál Gizella, özv. felsőri Eöry Albertné és gyermekei: Gabriella Lengyel Lajosné és Ernő; Gál Anna csekszentiványi Heuter Gézáné férje és gyermekei: Zoltán, Irma és Géza; Gál Róza nagyváradi. Köb ös Dezsőné; az elhunytjának testvérei marosvásárhelyi Mohay Sándor, bakamadarasi Kiss Bálint és petroviáni Pekri Sándor és családjaik, valamint a számos közeli és távoli rokonok nevében mélyen megrendülve tudat-

ják, hogy a szeretett férj, édes apa, jó testvér és roko-Hilbi Gá. Domokos Kis-Küküllővármegye alispánja, egyházi főgondnok, az erdélyi gazdasági egylet és az „Emke” igazgatóválasztmányának tagja, a kis-küküllőmegyei takarékpénztár elnöke, a dícső-szent mártóni állami iskolák gondnokságának elnöke, a rom. kath. Státus tagja, tartalékos honvéd huszár főhadnagy stb. stb. élete 51-ik, boldog házassága 20-ik évében, f. hó 1-én este 7 órakor pár órai szenvedés és a halotti szentségek áhítatos felvétele után, jobblétre szenderült. Nemesen érző keble csak a jóért és szépért lelkesült. Buzgó híve volt egyházának, hű fia hazájának, lelkes barcosa és vezére vármegyéjének, gondos szerető feje rajongással szeretett családjának. Hílt tetemei f. hó 3-án d. e. 11 órakor Dícsőszentmártonban, a vármegye házban tartandó beszentelés után fogtak Miketárvára szállítatni s ott d. u. 2 órakor a családi sírboltban örök nyugalomra helyeztetni. Lelkéért az engedelmesség mise áldozat f. hó 5 én d. e. 10 órakor Dícsőszentmártonban a rom. kath. templomban fog az egek Urának bemutatni. Dícsőszentmárton, 1900. évi február hó 1-én Legyen áldott emlékezete! Az Istenben boldogult kora halála sokáig érezhető veszteséget okoz azon ekszponált helyen, a hol egyházát és hazáját oly hűséggel és odaadással szolgált. Isten legyen bűsége jutalma!

— **Halálozás.** Igaz részvételt közöljük, hogy özv. Pál Antalné szül. Deák Zsuzsánna a haldoklók szentségeinek áhítattal való felvétele után életének 71-ik évében f. é. január hó 27-én Baróton elhunyt. A boldogulttan Pál Antal finóvelő-intézeti igazgató, főgymn. tanár s Pál János s. erdész édes anyjukat gyászolják. R. i. p. s.!

— **Meghívó.** A „Mócs vidéki Katolikus Polgári Olvasókör” 1900 évi február hó 4-én d. u. 3 órakor az egylet helyiségében közgyűlést tart, melyre a m. t. alapító, pártoló és rendes tagokat, tisztelettel van szerencsénk meghívni. Targy-sorozat: 1.) Evi jelentés az egylet múltjáról. 2.) A zároszámadások megvizsgálása. 3.) A jövő évi költségvetés megállapítása a választmány ajánlata alapján. 4.) Uj választmányi tagok választása. 5.) Indítványok, — melyek azonban a közgyűlés előtt 24 órával írásban bejelentendők. Mócs, a választmányiak 1900 évi január 23-án tartott gyűléséből. Héjja Kálnán, egyleti elnök. Nagy István, egyleti jegyző.

I R O D A L O M

* **Előfizetési felhívás.** Isten nevében a „Havi Köz-löny” huszonharmadik évfolyamát nyitjuk meg ez újval. Midőn ez alkalomból hazánk ft. papságát, m. t. olvasóinkat és munkatársainkat a legőszintebb üdvözléssel és jókívánatokkal köszöntjük, egyben a jövőre is ugyanazon változatlan jóindulatukat és hathatós pártolásukat kérjük, melylyel munkánkat eddigelé támogatni kegyeskedtek. A „Havi Köz-löny”, melynek terjedelme ma még egyszer oly nagy, mint kezdetben volt, ezután sem riad vissza bármily áldozattól, hogy m. t. előfizetőinek jogos várakozását minden tekintetben kielégítse. Epen azért régebbi m. t. megrendelőinket arra is kérjük, hogy zolyóiratunkat lehetőleg még szélesebb körökben elterjeszteti sziveskedjenek. Az egyes füzetek terjedelme, az eddigi állandó rovatokkal, ezután is 4 iv lesz, s az előfizetési ár egész évre szintén az eddigi 5 forint (10 korona) vagy megfelelő sacrum. Megjegyezzük, hogy új előfizetéseket is válthatunk intenciókra. Az előfizetéseket, időközben történő lakhelyváltozásokat s egyéb hasonló kivánalmakat a „Havi Köz-löny” kiadóhivatalához Uj-Pécsre (Torontál megye) kérjük címezni. A folyóiratba szánt dolgozatokat pedig, melyeket közlés esetén nyomtatott inveniunt 25 frrtal honorárium, sziveskedjenek írni a „Havi Köz-löny” szerkesztőségének (Patner István, főgymn. tanár címére Temesvárra, a seminariumba) beküldeni. Temesvár, 1900. január 15-én. Kiváló tisztelettel T o k o d y Ö d ö n, P a t z u e r I s t v á n, a „Havi Köz-löny” szerkesztői.

* **Magyar újság a századoknak.** Segesvárt, Nagy-Küküllő-vármegye székhelyén második év óta Nagy-Küküllő címmel egy igen élénk és hazafias ámbícióval szerkesztett heti újság jelenik meg. Ez az újság Nagy- és Kis-Küküllő-vármegyékben, hol még most is ritkaság számban vehető az édes haza nyelve, a magyar — igen fontos és semmi esetre nem kicsinyelhető kulturmissziót teljesít. S épen azért méltó, hogy az irányadó körök figyelme ezen újság felé fordulj, és fennállását mindenáron biztosítsák. Ugy hallottuk, — s a mennyire viszonyainkat ismerjük, hisszük is, hogy ugy van — hogy a sok év óta Segesvárt megjelenő idegen nyelvű újságokat saját nemzetiségű feleik és bankjaik folytonos anyagi segítségekben részesítik. Ez igen szép tőlük, sőt nem csak szép, de követésre méltó példa is volna nekünk is. Ha ugyan be tudnók látni s kiszámítani bírnök mi is, hogy semmi más módon nem lehet oly hathatósan fejleszteni a magyar kultúrát, mint egy olyan újság útján, a mely szívvel-lélekkel magyar, de nem annyira vad, hogy a mi jó, azt még ha nem magyartól jön is, el ne ismerje. A Nagy-Küküllő — igen helyesen — ezt az irányt követi. Ostorozza a rosszat és elismeri a jót, bármely oldalról jöjjön is létre az. Méltó tehát mindenki figyelmére s méltó az igazi hazafias közönség pártolására. A Nagy Küküllő nem keresi a hecceket, nem vágyik országos hírnévre (pedig hazafias intenciónál fogva méltó volna reá), hanem saját körében nemes hivatással teljesíti áldásos működését. A Nagy-Küküllő élén, a kitartó szorgalmáról, erélyes és pontos eljárásairól előnyösen ismeretes Daus Bertalan kintanteltgyelgő áll, mint felelős szerkesztő. A főmunkatársi tisztet pedig Gyöngyössi István kir. polgári leányiskolai igazgató, a Kis-Küküllő egyik megalapítója, kinek az újságírás terén is igen sok érdemi vannak és Csulak Lajos kiválóbb székely íróink egyike töltik be kitartó ügybuzgalommal, hazafias lelkesedéssel. A Nagy-Küküllő kiadóhivatala igazi hazafias áldozatkészséggel tartja fenn már második év óta ezt a kitünően szerkesztett újságot. Hozza meg áldozati filléreit a magyar közönség is. Az E. M. K. E. sem kellene eteledkeznie az ilyen, valódi kulturmisszióra hivatott újságokról. Két — háromszáz koronáért igen sokat segítene. A magyar bankok és takarékpénztárak is juttathatnának néhány koronát ezen — ugy mondható — leg hazafiasabb jótékony célra. A Nagy-Küküllő előfizetési ára negyedövre csak 2 korona, mely áldozatot még a szegényebb sorsu ember is megkaphatja.

* **Irodalmi pályázat.** A szentbeszéd-írás emelése érdekében a „Jó Pásztor“ szerkesztősége a következő három szentbeszéd megírására hívja föl az érdeklődők figyelmét: I. Szent Péter és Pál apostoltejedelmek ünnepére (június 29.) Szentbeszéd, a mely a katolicizmus tizenkilenc százados fennállásának alapján emlékezik meg a szent apostoltejedelmekről. Beküldési határidő április 30. Jutalma 30 korona. II. Boldogságony menybemenetele ünnepére. Fgyelemben veendő a boldogságony Szűz oltalma és kegyelme a katolicizmus történetében. Beküldési határidő május 30. Jutalma 30 korona. III. Szent István király ünnepére. Szent István és a kilencszázados katolicizmus Magyarországon. Beküldési határidő június 8. Jutalma 40 korona. A pályázatoknál figyelembe veendő: Minden hívő pályázhat. Csak a szentbeszéd-írás szabályainak megfelelő, tartalmas szentbeszédet vétetnek figyelembe. Az idézeteknél a forrás helye kiemelendő. A szentbeszéd terjedelme nyomtatásban 5-6 oldalt túl ne haladjon. A beszédek idegen kézel leírva, jegés levél kíséretében, határidőkre küldendők be. Egy pályázónak jogában áll mindhárom szent beszédre pályázni, de csak egygyel nyerhet jutalmat. A nyertes és dicsőretil ki-tüntetett szentbeszéd-ek közlési jogát a szerkesztőség fen-

tartja magának. A be nem vált szentbeszéd-ek a jelge megnevezésével bérmentve visszaküldetnek. A pályázat eredménye a határidő letelte után két héttel, a „J. P.“ legközelebbi számában tétetik közzé. Budapest, 1900. Ar. szent János napján. T. Pelikán Krizsó, a „Jó Pásztor“ szerkesztője és kiadója.

— **Kath. hitoktatók kézi könyve.** vagyis a katekizmus elméleti magyarázata gyakorlati háttérrel. Temp-lomi és iskolai használatra kidolgozta Nagy Antal győri kanonok. III. kötet. A malaszt eszközökről. Egyházm. jóváhagyással. Győr. 1899. Nagy 8 r. 684 l. Ara füzve 6 korona. 1896-ban jelent meg Nagy Antalnak „Hitoktatók kézi könyvéből“ az első kötet a hitről, 1897 ben a második kötet a parancsolatokról s ime most előtünk fekszik méltó befeje-zéssel a 3-ik kötet a malaszt eszközökről. Általában, nagy gondal, kiváló gyakorlati érzékkel és világos előadással van összeállítva a kötet is. Nemcsak hitoktatók, hanem a lel-készkedő papságnak is megbecsülhetlen kalauzul szolgál a hitoktatásnál. Legmelegebben ajánljuk a lelkészkedő papság-nak. Sacerdotibus pro occasione etiam erga sacra.

— **Pályázat a csik-madarasi rk. kántortanítói állomásra.** Jövedelem: 1. 800 korona készpénz a birtokosság „Major-sági“ pénztárából havi előleges részletekben. 2) 200 korona stólaris jövedelem. 3) 84 terül fenyőfa beszállítva. értéke 136 korona. 4) Négy terül szénát termő kaszáló hely. 5) 100 korona évtödös korpótlék államsegélyből. ha az ille-tő arra jogosult. 6) Szabad legetetés és faizás, értéke: 120 korona. 7) Ajtatos alapítványok után 18 korona 40 fillér. 8) Kényelmes új lakás, gazdasági épületek és szép vetemé-nyes kert. Kik ezen állomást elnyerni akarják, kellően fel-szerelt folyamodványaikat alulírottakhoz benyújtani és február 25-én d. u. 3 órákor a próban személyesen megjelenni szi-veskedjenek.

Csik-Madaras, 1900. január 30-án.

Miklós István,
plebános.

Szerkesztőtől üzenet.

V. M. A kepe ügyről irt fontos tanulmányát alkalomadtán hozni fogjuk. A megnyitó beszédet tárgyhalmaz miatt nem hozhattuk s kű-lönbén is már idejélt meg.

STUFLESSLER FERDINAND

szobrász és oltár építő

St-Ulrich-Grödenben, Tirol,

ajánlja fából készült, több színre festett szent szobraiát.

Magasság centiméter 80 100 120 140 160 170 180

arany szegélylyel ára frt 23 35 50 68 84 100 115

Oltárokról és keresztútakról árjegyzéket és költségvetést in-gyen és bérmentve küldök.

Ő Szentsége XIII. Leó pápa által 1894-ben kintüntetve.

Kiadja: Az erdélyi róm. kath. Irodalmi Társulat. Felelős szerkesztő: Zlamal Ágost.

Szerkesztőtársak: Bálinth György, Eröss József, Péter János dr., Wagner Sándor.

Nyomatott Epp Györgynél a püsp. lyc. könyvnyomdában Gyulafehérvárt.